

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств **Одеської області** щодо їх ділових очікувань*

II квартал 2022 року

*Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Одеської області в II кварталі 2022 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств **Одеської області** у II кварталі 2022 року свідчать, що на тлі війни респонденти продовжують очікувати **скорочення обсягів виробництва товарів і послуг в Україні та негативно оцінюють перспективи розвитку своїх підприємств** у наступні 12 місяців. Прогнозується подальше зростання інфляції. Девальваційні очікування залишаються високими.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікують:

- **скорочення обсягів виробництва товарів та послуг в Україні вищими темпами:** баланс відповідей – «мінус» 30.3% (у I кварталі 2022 року – «мінус» 16.1%) (графік 1), у цілому по Україні – «мінус» 48.7%. Найпесимістичніше налаштовані респонденти підприємств торгівлі та інших видів економічної діяльності (по «мінус» 60.0%);
- **зростання цін на споживчі товари та послуги:** 52.9% опитаних респондентів очікують інфляцію понад 20.0%, у цілому по Україні – 58.2%. **Головними чинниками зростання інфляції** респонденти називають воєнні дії, курс гривні до іноземних валют та витрати на виробництво (графік 2);
- **девальвацію національної валюти високими темпами:** знецінення гривні відносно долара США очікують 79.4% респондентів (у попередньому кварталі – 80.6%), у цілому по Україні – 88.9%;
- **погіршення фінансово-економічного стану своїх підприємств:** баланс відповідей – «мінус» 8.8% (у попередньому кварталі – 9.7%), у цілому по Україні – «мінус» 17.1% (таблиця). Найпесимістичніше налаштовані керівники підприємств інших видів економічної діяльності (баланс відповідей – «мінус» 80.0%);
- **обсяги реалізації виробленої продукції на поточному рівні:** баланс відповідей – 0.0% (у I кварталі 2022 року – 19.4%) (таблиця). Водночас на зовнішньому ринку респонденти області очікують зростання обсягів реалізації продукції вищими темпами: баланс відповідей – 36.8% (у попередньому кварталі – 25.0%). У цілому по Україні прогнозується помітне зменшення обсягів реалізації продукції: баланси відповідей – «мінус» 19.0% та «мінус» 25.0% відповідно;
- **скорочення інвестиційних видатків як на виконання будівельних робіт, так і на машини, обладнання та інвентар вищими темпами:** баланси відповідей – «мінус» 29.4% та «мінус» 23.5% відповідно (у попередньому кварталі – «мінус» 17.9% та «мінус» 3.4% відповідно). У цілому по Україні баланси відповідей – «мінус» 37.2% та «мінус» 34.7% відповідно (таблиця);
- **зменшення кількості працівників на своїх підприємствах вищими темпами:** баланс відповідей – «мінус» 27.3% (у попередньому кварталі – «мінус» 10.0%). У цілому по Україні – «мінус» 29.0% (графік 4);
- **зростання цін на товари/послуги, що купуються, стрімкішими темпами** (баланс відповідей – 100.0%), ніж на **товари/послуги власного виробництва** (баланс відповідей – 52.9%) (у попередньому кварталі – 87.1% та 51.6% відповідно) (графік 6). За оцінками респондентів, на подорожчання товарів/послуг власного виробництва найбільше впливають ціни на енергоносії, сировину і матеріали та курс гривні до іноземних валют (графік 7);
- **зростання витрат на одиницю продукції:** баланс відповідей – 58.8% (у попередньому кварталі – 54.8%). Водночас респонденти очікують **зменшення витрат на оплату праці одного найманого працівника:** баланс відповідей – «мінус» 5.9% (у I кварталі 2022 року – 54.8%) (графіки 4 і 6).

Головними чинниками, що обмежують спроможність підприємств нарощувати виробництво, респонденти називають воєнні дії та їх наслідки, занадто високі ціни на сировину та матеріали, а також на енергоносії (графік 5).

Помітно послабилися очікування підприємств області щодо зростання потреби в позикових коштах найближчим часом (графік 8). Респонденти, які планують брати банківські кредити, надають перевагу кредитам у національній валюті. За оцінками респондентів, умови доступу до банківських кредитів останнім часом стали менш жорсткими (графік 9). Головними стримуючими чинниками залучення кредитних ресурсів залишаються занадто високі ставки за кредитами, надмірні вимоги до застави та занадто складна процедура оформлення документів (графік 10).

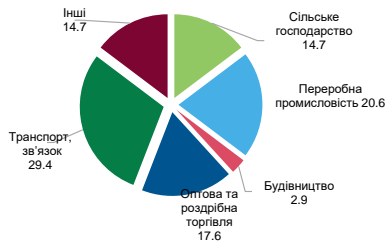
91.2% респондентів зазначили, що **не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках** (у цілому по Україні – 93.5%).

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

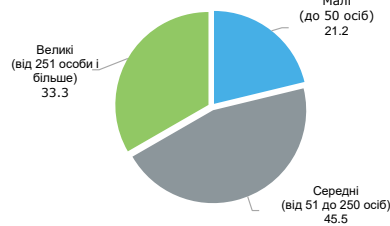
- **поточний фінансово-економічний стан поганий:** баланс відповідей – «мінус» 29.4% (у I кварталі 2022 року – «мінус» 3.2%). У цілому по Україні – «мінус» 28.8%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва залишається нижчий, ніж нормальний:** баланс відповідей – «мінус» 33.3% (у I кварталі 2022 року – «мінус» 16.7%);
- **підприємства області спроможні задовольнити неочікуване зростання попиту за рахунок власних виробничих потужностей:** баланс відповідей – 9.1% (у I кварталі 2022 року – 6.7%).

Паспорт вибірки^{1,2}

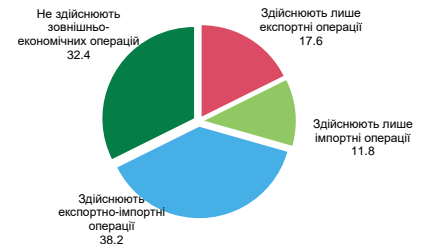
Розподіл респондентів за основним видом діяльності підприємств (за КВЕД), %

Розподіл респондентів за розміром підприємств за кількістю працівників, %

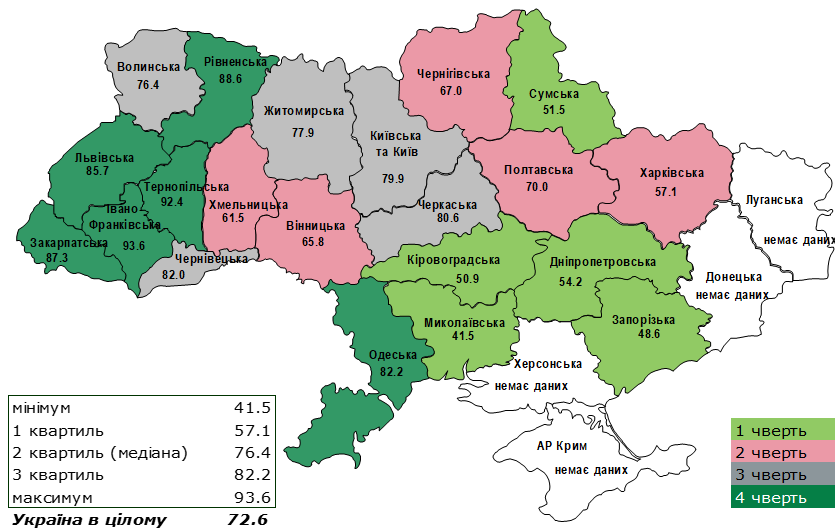

Розподіл респондентів за напрямом діяльності, %

- період проведення – 03–27 травня 2022 року;
- опитано всього 34 підприємства;
- репрезентативно за такими видами економічної діяльності, як сільське господарство, переробна промисловість, торгівля, транспорт та зв'язок, інші.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

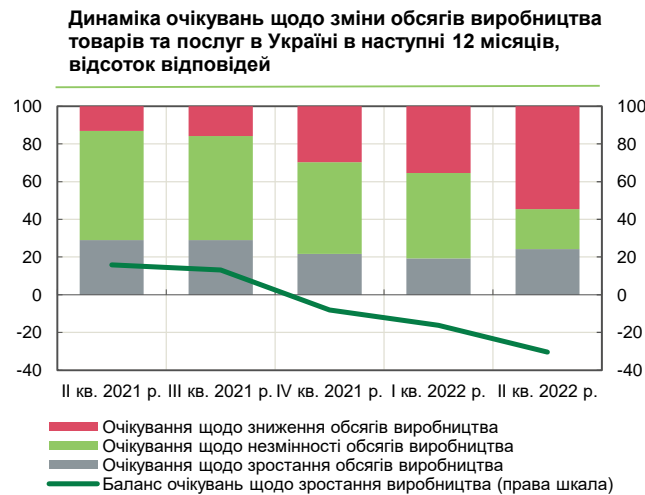
*квартиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
**медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Одеської області щодо їх ділової активності (за складовими)

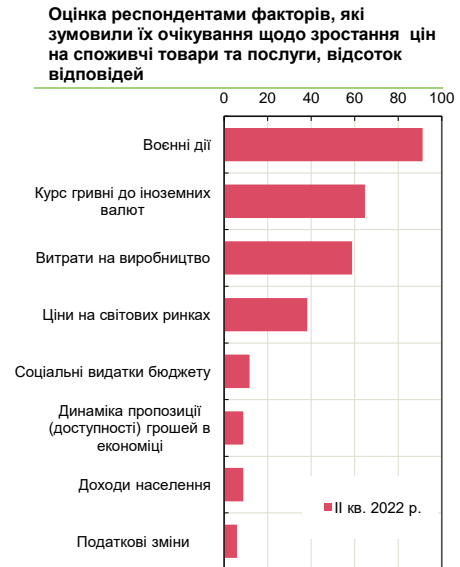
Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	II кв. 2021 р.	III кв. 2021 р.	IV кв. 2021 р.	I кв. 2022 р.	II кв. 2022 р.
фінансово-економічного стану	17.1	15.8	2.7	9.7	-8.8
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	21.1	23.7	0.0	19.4	0.0
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	-2.9	11.1	0.0	-17.9	-29.4
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	8.1	13.9	14.3	-3.4	-23.5
кількості працівників	-10.8	-13.5	-10.8	-10.0	-27.3

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.
² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.
³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

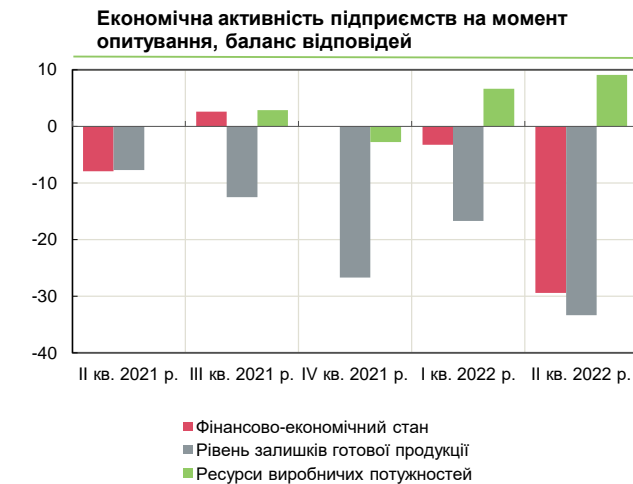
Графік 1

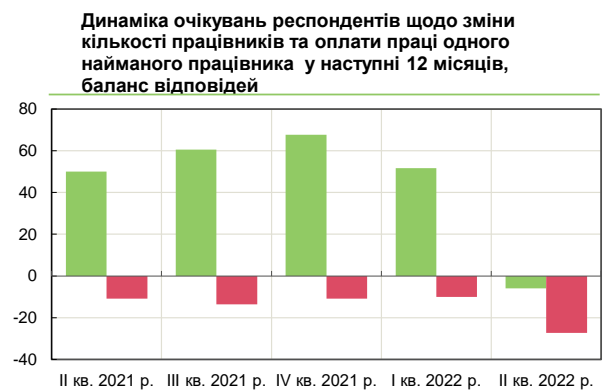
Графік 2

Графік 3

Графік 4

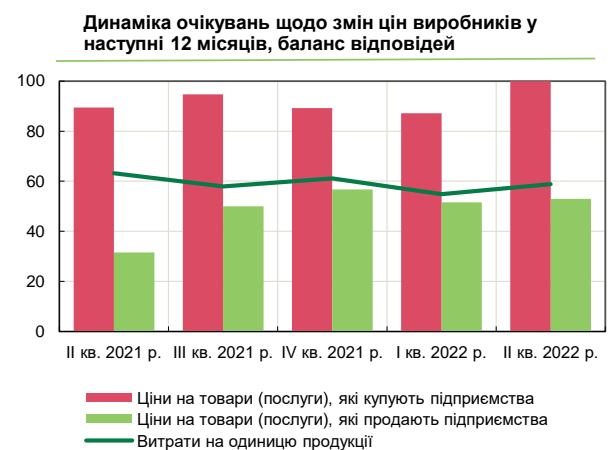

Графік 5

Оцінка респондентами факторів, які обмежують спроможність їх підприємств збільшувати виробництво, відсоток відповідей

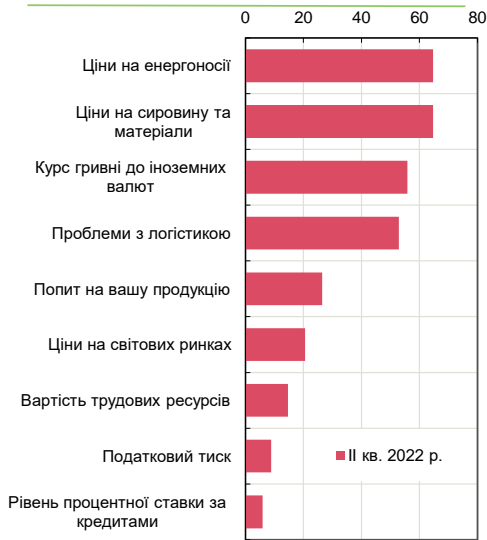
Графік 6

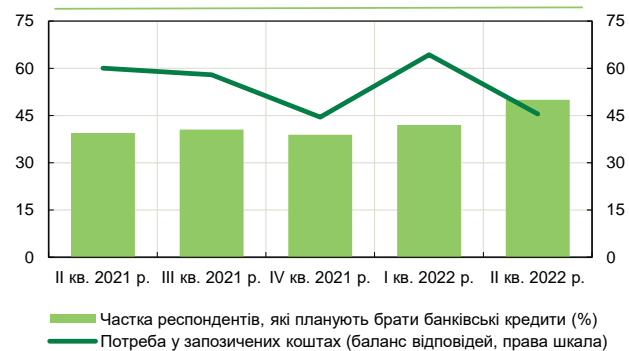
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

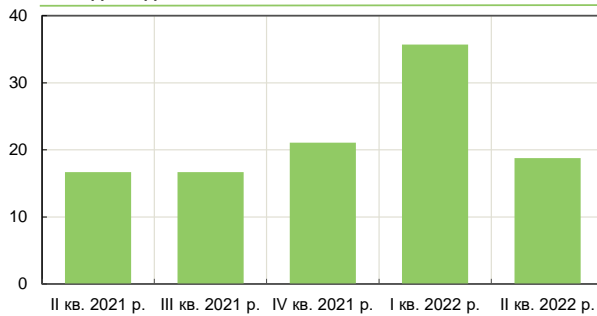
Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

Динаміка оцінок респондентів щодо змін умов отримання банківського кредиту, баланс відповідей*

*Різниця між відсотками відповідей респондентів "стали жорсткішими" та "пом'якшилися"

Графік 10

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

